1833. No. 105.

# LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 31 DECEMBER.

## PUBLICATIE.

Burgemeester en Wethouders der stad Leeuwarden;

Gezien het Koninklijk besluit van den 9 December 1833, no. 56.

Gelet op de Resolutie van Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, van den 24 dezer, no. $\frac{12}{136}$.

Brengen bij deze, ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat bij genoemd besluit, door Zijne Majesteit, de termijn voor de invoering van het Nederlandsch Vaatwerk, is uitgesteld tot op den 1 Januarij 1835.

En op dat zulks kome ter kennis van een ieder dien het aangaat, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks binnen deze Gemeente te geschieden gebruikelijk is.

Leeuwarden, den 28 December 1833.

*Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
THIJS FEENSTRA.
*Ter ordonnantie van dezelven,*
M. S. DE WAL.

## BEKENDMAKING.

Burgemeesrer en Wethouders der stad Leeuwarden;

Gelet op de Resolutie van Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, van den 27 dezer, letter C, no. 33.

Brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen, dat het Zijne Majesteit, bij besluit van den 23 December 1833, no. 83, heeft behaagd, het Stedelijk Bestuur te magtigen, om met de heffing der Plaatselijke belastingen op *het Gemaal*, *het Geslagt*, *het Gedisteleerd*, *de Wijn* en *de Brandstoffen*, als nog, op den tegenwoordigen voet, uiterlijk tot aan den 1 Julij 1834 voort te gaan, onder voorwaarde, dat de plaatselijke verordeningen, welke strekken om den rigtigen ophef der plaatselijke belastingen te verzekeren, geene bepalingen bevatten, welke eenigermate in strijd zijn met die van 's Rijks Wetten.

En op dat zulks kome ter kennis van een ieder dien het aangaat, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks binnen deze Gemeente te geschieden gebruikelijk is.

Leeuwarden, den 28 December 1833.

*Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
THIJS FEENSTRA.
*Ter ordonnantie van dezelven,*
M. S. DE WAL.

## BEKENDMAKING.

Burgemeester en Wethouders der stad Leeuwarden;

Brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen, dat de Jaarletter, voor IJk en Herijk, der Nederlandsche Maten en Gewigten, over het jaar 1834, zal bestaan in de letter P.

En op dat zulks kome ter kennis van een ieder dien het aangaat, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks binnen deze Gemeente te geschieden gebruikelijk is.

Leeuwarden, den 28 December 1833.

*Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
THIJS FEENSTRA.
*Ter ordonnantie van dezelven,*
M. S. DE WAL.

## DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 22 December.* De heer *Ruhr*, gevolmagtigde van Z. M. den Koning der Nederlanden bij de centrale commissie van de scheepvaart op den Rijn, zal alhier voorloopig vervangen den heer *van Scherff*, legatie-raad der Nederlanden bij den Duitschen Bondsdag, die voor eenige dagen naar Weenen is vertrokken.

Uit Neuremberg schrijft men van den 19 dezer, dat men vermoedt, dat de moordenaar van *Casper Hauser* een koopman uit Bohemen is, die te Ansbach is aangekomen, en met eigen rijtuig vertrokken is. — *Hauser* werd reeds des morgens door zijnen moordenaar ontmoet en uitgenoodigd, om tegen 3 ure in den slottuin te komen, en heeft hieraan op eene onbezonnene wijze, zonder iemand daarvan kennis te geven, voldaan. Omstreeks half vier ure stortte hij ademloos in de kamer van zijnen leermeester, aan wiens zorg hij toevertrouwd was, en sprak de volgende afgebrokene woorden: *slottuin — beurs — Uzens-gedenkteeken.* — Men zond een politie-soldaat naar den slottuin, die bij *Uzens-gedenkteeken* eene zijden beurs vond met een brief, waarin de volgende woorden verkeerd waren geschreven, zoodat dezelve slechts in een spiegel leesbaar waren: „ *Hauser zou u naauwkeurig kunnen zeggen, hoe ik er uit zie en wie ik ben. Om hem die moeite te sparen, zal ik u zelf zeggen van waar ik kom. Ik kom van..... van de Beijersche grenzen, aan de vloed..... Ik wil u ook mijn' naam zeggen..... M. L. O.*" — Het blijkt dat de wond met een $\frac{3}{4}$ duim breed tweesnijdig moordtuig is toegebragt, en wel even onder het hart. Door de zwakte van *Hauser* heeft men weinig van hem te weten kunnen komen. Even als de geschiedenis van dien ongelukkige met een sluijer bedekt is, zoo is ook van zijne vermoording weinig bekend geworden.

KEULEN, *den 21 December.* Het dagblad dezer stad behelst weder een ingezonden betoog, betreffende de reeds vroeger medegedeelde opgaven omtrent het aanleggen van een ijzeren spoorweg tusschen Amsterdam en Keulen. Thans handelt de berigtgever in de eerste plaats over het belang, hetwelk de Amsterdamsche handel bij het aanleggen van dergelijken weg zoude hebben, en in de tweede plaats over de noodzakelijkheid van het aanleggen van zijtakken van dien hoofdweg.

Ten aanzien van het eerstgenoemde punt gaat de berigtgever uit van de stelling, dat het aanleggen van een ijzeren spoorweg tusschen Antwerpen en de Pruissische grenzen als zeker kan beschouwd worden, en dat de Pruissische regering vroeger of later gewis hare toestemming zal geven tot het verlengen der baan van de grenzen tot Keulen. De schrijver merkt voorts aan, dat het vervoeren van waren langs dien spoorweg van Antwerpen tot Keulen, volgens het aan de Belgische kamers voorgedragene tarief, per ton zoude kosten *f* 7,62, terwijl volgens het tarief voor den Rijn de gemiddelde prijs van het transport thans *f* 11 à 12 bedraagt, — en dat de Hollandsche Rijn-handel, bij zulk een aanmerkelijk verschil van kosten, en terwijl bovendien een aan te leggen spoorweg van Havre naar Straatsburg op den Midden Rijn eene magtige mededinging zoude kunnen opleveren, gewis veel nadeel zoude lijden, indien niet in een spoediger en minder kostbaar middel van vervoer tusschen Holland en den Rijn voorzien werd.

Wijders slaat de schrijver voor, om bij den spoorweg tusschen Amsterdam en Keulen vooreerst drie zijtakken aan te leggen, als: naar Rotterdam, naar de kolen-mijnen aan de Ruhr, en naar Ratingen.

De zijtak van Rotterdam zoude volgens dat plan kunnen loopen over Gouda, Montfoort en Utrecht, om bij Soestdijk met den hoofdweg verbonden te worden. De kosten tot het aanleggen van denzelven worden berekend op 2 millioenen guldens, en de jaarlijksche uitgaven van onderhoud, rente van het kapitaal, enz., op *f* 200,000. De jaarlijksche baten worden geschat op *f* 223 000.

De zijtak naar de kolen-mijnen van de Ruhr (tot welks aanleg reeds de toestemming der Pruissische regering moet gevraagd zijn) wordt door den berigtgever noodzakelijk geacht, om die mijnen in staat te stellen, om zoo wel de mededinging met Luik naar de zijde van Holland, vooral bij het openen der Maas, als die met Eschweiler naar de zijde van Keulen, te kunnen volhouden.

De zijtak naar Ratingen (nabij Dusseldorp) wordt door den schrijver noodig geacht, om de kalkbranderijen dier plaats de mededinging met Luik te doen volhouden. Dezelve zoude slechts 10 kilometers lang zijn, en *f* 250,000 kosten.

## ENGELAND.

LONDEN, *den 25 December.* Thans zegt het Avondblad reden te hebben van te gelooven, dat het misverstand, tusschen Groot-Brittanje en Rusland gerezen, waarschijnlijk vereffend zal worden. Oostenrijk, voegt het er bij, is even min als Engeland gezind tot den oorlog, en de pogingen van den Prins *von Esterhazy*, den Oostenrijkschen gezant, hebben, naar wij gelooven, niets gespaard om de betrekkingen van vrede tusschen ons en de Noordsche Mogendheden te bewaren. Er worden van de vreemde ambassadeurs alhier couriers met depêches afgezonden, die wij gissen dat van een vredelievenden aard zijn.

Maandag is de Prins *de Talleyrand* hier van Parijs aangekomen. In weerwil van de vermoeijenissen der reis en van het stormachtige weder, gedurende zijnen overtogt van Calais naar Ramsgate, bevond zich Zijne Exc. in beter welstand, dan toen hij de laatste maal dit land verliet. De Prins heeft des namiddags eene lange bijeenkomst met lord *Grey* en daarna met lord *Palmerston* gehad.

Volgens berigten uit Lissabon van den 11 dezer, was tusschen de legers der Miguelisten en Pedroïsten, die steeds te Santarem en Cartaxo tegen elkander overstaan, nog niets voorgevallen. — Volgens de voorstanders van don *Miguel*, bevinden zich in de positie van Santarem 15000 man, terwijl eene mobiele kolonne van 8000 man op den regter vleugel van die positie ageert; deze mobiele kolonne zoude den vijand met eene beweging naar de zijde van Torres-Vedras bedreigen, welke bedenkelijk zoude kunnen worden, indien de hoofdmagt der Miguelisten zich sterk genoeg mogt rekenen, om de Pedroïsten bij Cartaxo aan te tasten, en vervolgens weder op Lissabon aan te trekken; dien ten gevolge zouden de Pedroïsten er op bedacht zijn, om hunne hoofdmagt meer in de nabijheid van Lissabon, en wel te Villa Franca bijeen te trekken. Van de onderhandelingen van den Britschen kolonel *Hare* met de Miguelisten verneemt men niets naders.

De 1500 Engelsche recruten, die in de onmiddellijke nabijheid van Lissabon geoefend worden, om vervolgens bij het leger der Pedroïsten te worden ingedeeld, zijn in de laatste dagen aan het muiten geslagen, ter zake van de trouweloosheid der regering, om aan de aangegane verbindtenissen ten aanzien van de soldij, te voldoen. Ook bij de overige korpsen van het leger der constitutionelen moet eene groote misnoegdheid heerschen. De equipage van het admiraalschip don *Joao* is onlangs te vrede gesteld door de betaling der achterstallige soldij van zes maanden. — Den 11den moet eene stoomboot geld en wapenen voor de Pedroïsten uit Engeland hebben medegebragt. Aan den anderen kant zijn dezer dagen 700 vaten buskruid voor de Miguelisten in het noorden van Portugal door een Britsch vaartuig aangebragt, en vervolgens behouden bij hun leger aangekomen.

Intusschen schijnt de spanning, die reeds lang tusschen een voornaam gedeelte van de partij der Portugesche constitutionelen en het tegenwoordige bewind van don *Pedro* bestaat, meer en meer toe te nemen. Zekere graaf *da Taipa*, die te voren onder de vurigste voorstanders van don *Pedro* en dona *Maria* gerekend werd, doch sedert den val van den minister *de Palmella* zich als een bitteren vijand van den tegenwoordigen gang van zaken heeft doen kennen, en, onder andere, openlijke brieven aan don *Pedro* geschreven heeft, waarin hij de lage baatzuchtigheid van deszelfs ministers op eene vinnige wijze ten toon stelde en zich voorts ook bitter beklaagde over derzelver willekeurige maatregelen tegen de geestelijkheid, is den 7den in de straten van Lissabon door de politie-bedienden gearresteerd, doch uit derzelver handen ontvlugt, en vervolgens naar het Britsche admiraalschip, hetwelk op den Taag ligt, geweken. Negen edellieden, aan welker hoofd de hertogen *van Terceira* (*Villa-flor*) en *van Palmella* gevonden worden, hebben daarop een adres aan don *Pedro* opgesteld, waarin zij ernstig protesteren tegen de aangewende poging om hunnen mede-pair, den graaf *da Taipa*, te arresteren, op grond, dat die arrestatie eene inbreuk maakte op de regten van de Pairs des Rijks, en lijnregt met 's lands wetten streed. Don *Pedro* heeft de deputatie der edellieden, welke dat adres aan hem overbragt, in een gehoor ontvangen, en hun betuigd, dat de gevangenneming zonder zijn bevel had plaats gehad, en dat hij de regten der pairs zoude eerbiedigen. De ministers zijn vervolgens door den gewezen Keizer bijeengeroepen, om over het voorval te beraadslagen, en ten gevolge van die bijeenkomst is door den minister *Carvalho*, in antwoord op het bedoelde adres der edellieden, een besluit uitgevaardigd, waarbij de orde tot het gevangen nemen van graaf *da Taipa* gehandhaafd wordt, met bijvoeging der aanmerking, dat: „ indien hij zich daar door bezwaard gevoelt, hij te zijner verdediging van de gemeene wet, waarbij geen onderscheid tusschen personen gemaakt wordt, gebruik kan maken." Dit antwoord heeft de Portugesche edelen nog meer verbitterd, en zoude naar men meldt tot nadere vertoogen van hunnen kant aanleiding geven. De ministeriëlen alhier te lande kunnen hunne bezorgdheid voor de gevolgen dezer oneenigheid tusschen de constitutionelen kwalijk verbergen; zij meenen, dat ten spoedigste eene vergadering van Cortes, onder het gezag der Koningin, behoorde bijeengeroepen te worden.

Zondag jl. is de Nederlandsche gevolmagtigde, de heer *Dedel*, onder eenige andere aanzienlijke personen, bij den minister *Grey* op een luisterrijken maaltijd geweest.

Men zegt, dat de Koning en de Koningin voornemens zijn, in het volgende jaar Ierland te gaan bezoeken.

Volgens berigten uit Maltha, van den 22 November, was het Britsche eskader van sir *P. Malcolm* vereenigd in de wateren van Vurla, en heerschte op hetzelve en in de etablissementen der Britsche marine op Maltha veel drukte. Het eskader in de Middellandsche zee bestond uit de schepen *Brittannia*, *Caledonia* en *St. Vincent*, elk van 120 stukken geschut; de *Malabar* en *Talavera*, elk van 74; de *Alfred* en *Barham*, van 50; de *Madagascar* van 46 stukken, en voorts 2 korvetten en 4 kleinere oorlogsvaartuigen.

Naar luid der laatste berigten uit Portsmouth, waren aldaar nog geene bevelen ontvangen, om de *Bellerophon*, van 74, de *Ganges*, van 84, en de *President*, van 60 stukken, in dienst te stellen, doch werd aan het uitrusten dier vaartuigen ijverig gewerkt.

## FRANKRIJK.

PARIJS, *den 23 December.* Heden heeft Koning *Philips* de zitting der wetgevende Kamers geopend. Zijne aanspraak behelsde, in den aanvang, ten aanzien der binnenlandsche aangelegenheden, hoofdzakelijk het volgende:

„ De rust van Frankrijk is sedert uwe laatste zitting niet gestoord geworden. Het Rijk geniet de weldaden der orde en van den vrede. Allerwegen ontvangen de pogingen van vlijt en nijverheid derzelver belooning. De bevolking, bezig en rustig, rekent op de vastheid der instellingen, op mijne trouw in derzelver handhaving, en de openbare veiligheid is het pand van den nationalen voorspoed.

„ Het is door al de regten te waarborgen en al de belangen te beschermen, door de billijkheid en matiging onzer staatkunde, dat wij dezen gelukkigen uitslag verkregen hebben.

„ Om deszelfs duurzaamheid te verzekeren, zullen wij met veerkracht en geduld in hetzelfde stelsel volharden. Eene bestendige waakzaamheid is nog noodig; met onzinnige hartstogten en strafwaardige kunstenarijen tracht men de maatschappelijke orde te verstoren.

„ Wij zullen met uwe regtschapene medewerking, met de standvastigheid der overheden, de bedrijvigheid des bestuurs, den moed en de vaderlandsliefde der nationale garde en des legers, met het verstand der natie, die ingelicht is omtrent het gevaar der hersenschimmen, welke degenen die de vrijheid nog aanranden onder voorgeven van haar te verdedigen, mogten willen voortplanten, die woelingen te keer gaan, en de overwinning der constitutionele orde, en onzen vooruitgang in beschaving verzekeren.

„ Zoo M. H., zullen wij een einde maken aan de omwentelingen, en zoo zullen wij de wenschen van Frankrijk vervullen.

„ De staat der openbare inkomsten verbetert, en alles duidt aan, dat dezelve bij voortduring den vooruitgang onzer welvaart zal volgen.

„ Onderscheidene ontwerpen van wet, waarvan eenigen u reeds zijn aangeboden geworden, zullen aan uwe beraadslaging onderworpen worden. Ik heb reden om te hopen, dat de beloften van het charter in den loop dezer zitting zullen vervuld worden.

Ten slotte luidde de aanspraak aldus:

„ Ik acht mij gelukkig te kunnen aankondigen, dat onze betrekkingen met alle Mogendheden, en de verzekeringen, welke ik van hare gezindheid jegens ons ontvang, geen twijfel overlaten nopens het behoud van den algemeenen vrede.

„ Het schier-eiland is het tooneel van gewigtige gebeurtenissen geweest.

„ Zoodra het gouvernement van Koningin *D. Maria II* te Lissabon gevestigd was, heb ik de diplomatieke betrekkingen met Portugal weder aangeknoopt.

„ In Spanje heeft de dood van Koning *Ferdinand VII* de Prinses zijne dochter op den troon geroepen; ik heb mij gehaast de Koningin *Isabelle II* te erkennen, hopende dat deze spoedige erkenning en de betrekkingen, die zij tusschen mijn gouvernement en dat der Koningin-Regentes aanknoopte, mede zouden werken, om Spanje voor de verwoesting te behoeden, die het bedreigden. Reeds schijnt het, dat de kalmte in de provincien begint te herleven, waar de opstand uitgebroken was. Het legercorps, waarvan ik de oprigting bevolen heb, beveiligt onze grenzen tegen alle gebeurtenissen.

„ Steeds naauw verbonden met Groot-Brittannie, hebben wij alle reden te vertrouwen, dat de moeijelijkheden, welke voor als nog de sluiting van het definitief tractaat tusschen den Koning der Belgen en den Koning der Nederlanden in den weg staan, niet langer de groote belangen van Belgie, noch de rust van Europa kunnen doen gevaar loopen.

„ Zwitserland is een oogenblik beroerd geworden door geschillen, welke de verstandige standvastigheid van mijn gouvernement spoedig gedempt heeft. Ik heb mij

beijverd, om dat land de diensten te bewijzen, [illegible] het van een getrouwen en belangeloozen bondgenoot konde verwachten.

„ Het Ottomanische Rijk is door groote gevaren bedreigd geworden; ik heb getracht eene bevrediging te verhaasten, welke de belangen van Frankrijk en de hechtheid der Europesche orde gebiedend vorderden. Ik zal mijne pogingen voortzetten om het behoud daarvan te verzekeren.

„ De gebeurtenissen waarover ik u zoo even heb onderhouden, en inzonderheid de gesteldheid van het Schier-eiland, hebben mij den pligt opgelegd, het leger op den voet te houden, dien de veiligheid van den Staat eischte.

„ Volbrengen wij ons werk, Mijne Heeren; moge de orde, magtig en geërbiedigd, voortaan tegen alle aanranding verdedigd blijven; moge de krachtdadige bescherming der nationale belangen ook de laatste hoop der oproerige partijen vernielen, en Frankrijk, gelukkig en vrij onder de beschermende hand van het gouvernement, hetwelk het heeft gekozen, zal eindelijk onbelemmerd den loop zijner welvaart volgen. Dat is mijn vurigste wensch; gij zult met mij medewerken om de algeheele vervulling daarvan te verzekeren."

## NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den 24 December.* In de bijeenkomst der Tweede Kamer van heden heeft de centrale afdeeling verslag gedaan omtrent het nieuwe ontwerp van wet tot aanvulling der middelen tot bestrijding van het te kort over de vorige jaren. Uit dat verslag blijkt, dat nog steeds bedenkingen tegen de nieuwe creatie van schuld zijn ingebragt, ten gevolge waarvan de regering nadere ophelderingen gegeven, en het ontwerp eenigzins gewijzigd heeft.

De commissie voor de verzoekschriften heeft rapport uitgebragt omtrent onderscheidene petitien, als: van eigenaars van huizen te Amsterdam, die bedenkingen aanvoeren tegen de wet op het personeel; van *G. Reynders* en verscheidene andere landeigenaren te Groningen, die in het belang des landbouws een hooger vast regt op den invoer van granen en oliezaden, en een lager regt op den uitvoer verlangen, en zich onder andere ook beklagen over het betalen van den accijns op het gemaal bij het gewigt; van landeigenaren in Groningen, die bedenkingen aanvoeren tegen de toepassing van het kadaster; van bierbrouwers te Groningen, die bedenkingen opperen tegen den accijns op de bieren en azijnen, en tegen die op het gemaal; van landheeren nabij Doetichem, in Gelderland, die bedenkingen aanvoeren tegen de wet op het gemaal. Al deze stukken zullen ter griffie neergelegd, en de verslagen gedrukt worden.

De heer *van Sijtzama* heeft het woord gevoerd ter ondersteuning van de bovengemelde verzoekschriften uit Groningen betreffende den landbouw. Hij heeft daarbij verklaard, dat hij, bij het voorstaan van de belangen des landbouws, geenszins voor een vijand des handels wilde gehouden worden, maar integendeel de meest mogelijke vrijheid en bescherming voor denzelven begeerde. Hij meende echter, dat de landbouw in ons vaderland ondersteuning behoefde, en prees de onderhavige verzoekschriften aan de bijzondere aandacht der kamer en der regering aan, op dat de noodzakelijkheid eener herziening van het tarief op den uit- en invoer in ernstige overweging mogt worden genomen.

Voorts heeft de commissie voor de petitien rapport uitgebragt over adressen van *Libotté* en van de wed. *Janssen*, die zich beklagen over de militaire inlegering in het land tusschen Maas en Waal, in het jaar 1831, alsmede over een adres van *C. Roose*, die zich over de regtbank te Middelburg beklaagt. Deze drie stukken zijn ter zijde gelegd.

De vergadering is tot Vrijdag gescheiden.

De eerste-kamer der Staten-generaal heeft de beide ontwerpen van wet, betreffende den accijns, op den turf en de steenkolen aangenomen.

Bij de beraadslaging der Tweede Kamer over die twee ontwerpen, op den 21 dezer heeft de heer *Hooft*, ter opheldering van hetgeen daaromtrent in de gedrukte antwoorden der regering voorkomt, gevraagd: „ of er door de gemeente-besturen, welke een plaatselijken accijns op den turf willen behouden of leggen, *opcenten* op den Rijks accijns, of een *eigen plaatselijke* accijns, bij eigen middel, en dus niet bij opcenten, geheven zouden moeten worden." Z. Exc. de minister van financien heeft daarop te kennen gegeven, dat op den Rijks-accijns op den turf, even als op de steenkolen, een gemeente-accijns, bij eigen middel, zal kunnen geheven worden.

*Van den 27sten.* Omstreeks elf uren is heden de Tweede Kamer van de Staten-Generaal in tegenwoordigheid van Z. Exc. den Minister van Financien, vergaderd. Twee missives van de Eerste Kamer, houdende kennisgeving dat zij zich vereenigd heeft met de voorgestelde accijnsen op den turf en steenkolen, zijn voor notificatie aangenomen; terwijl eenige ingekomene verzoekschriften naar de commissie *ad hoc* zijn verzonden.

Daarna zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet, tot gedeeltelijke aanvulling van het te kort der middelen, van 1 November 1830 tot en met December 1833 ontstaan, geopend.

De heer *van Reenen* heeft eenige bedenkingen tegen de wet geopperd, in denzelfden geest als in de nota van dat lid, bij de processen-verbaal der afdeelingen geinsereerd, ontwikkeld is. Hij hield het er nog altijd voor, dat de inkomsten en ontvangsten genoegzaam zijn, om 's Rijks uitgaven, tot Januarij 1834, te dekken. Zijne Excellentie de Minister van Financien heeft de voordragt verdedigd en hoofdzakelijk gezegd, dat het ontwerp thans gewijzigd was naar het verlangen der Kamer; dat het alle die veranderingen had ondergaan, welke tot de verwerping der eerste redactie hadden aanleiding gegeven, zoodat er ook nu geene gewigtige bedenkingen tegen hetzelve gemaakt zijn; dat hij echter stellig verklaren kon, dat het onmogelijk is om met de verleende middelen de deficits te dekken; dat het dus eene behoefte is, dat daarin wordt voorzien; dat die behoefte nu wel niet oogenblikkelijk, maar stellig in de eerste maanden van 1834 zal bestaan; dat de Koning, het hoofd van den staat, zelf daarvan is overtuigd; dat Z. M. dit konde zijn, omdat maandelijks aan Hoogstdenzelven worden voorgelegd de staten der kassen, zoowel de ontvangsten, als die der uitgaven; dat men zich bij het ontwerp thans niet gebonden had, en later nadere voordragten zou kunnen doen tot dekking van het verder te blijken te kort; dat men dienvolgens, noch bedrag, noch oorsprong voor dat te kort in de wet heeft opgegeven, maar men zich voorbehoudt op beide later terug te komen, en dat het later uit de verantwoording der gelden der nu verleende kredieten zal blijken, welk gebruik men daarvan heeft gemaakt.

De heer *Corver Hooft* zeide verlangd te hebben, dat aan de Kamer eene behoorlijke buitengewone begrooting voor 1834 werd aangeboden; daar zulks echter gebleken was het gevoelen der meerderheid van de Kamer niet te zijn, en de wet tot beschikbaarstelling der buitengewone kredieten was aangenomen, zoo verklaarde hij thans voor de wet te zullen stemmen.

De heer *van Reenen* zeide, dat hij, na de verdediging van den Minister gehoord te hebben, en tot voorkoming van stremming in 's Lands dienst, behoudens latere verantwoording, voor de wet zou stemmen.

Het ontwerp in omvraag gebragt zijnde, is met eenparige stemmen aangenomen.

De beraadslagingen over het nader ontwerp van wet, betreffende de grondbelasting in 1834 zijn vervolgens geopend. Niet minder dan vijftien redenaars en wel de heeren *Quintus*, *Fockema*, *Kniphorts*, *Luyben*, *van Asch van Wijck*, *Gockinga*, *Druyvesteyn*, *Cats*, *van Dam*, *van Alphen*, *van Sijtzama*, *Hinlopen*, *van Swinderen*, *Dyckmeester* en *van Rappard*, hebben gedurende deze discussie, welke vier en een half uur geduurd heeft, over het ontwerp het woord gevoerd.

De voorstanders van het ontwerp, waaronder vooral de heeren *Fockema*, *Sijtzama* en *Cats*, hebben de billijkheid van den maatstaf des kadaster betoogd; uit hoofde hieruit gelijkheid van lasten voor alle de gewesten des rijks zou voortvloeijen, daar toch alle ingezetenen, overeenkomstig de grondwet, aan gelijke regten en belastingen behoorden te worden onderworpen: dat hierdoor eindelijk het bezwaar voor twee provincien des rijks, (Holland en Vriesland), welke reeds zoo vele jaren overbelast zijn, zou worden opgeheven, en dat men bij eene onverhoopte afstemming der wet, van de regering verwachtte, dat zij, bij eene nadere voordragt, tevens de middelen zou aanwijzen, om aan die overbelaste provincien te gemoet te komen. Sommige dier leden hebben hun leedwezen betuigd, dat de grondbelasting reeds niet dit jaar, geheel naar de uitkomsten van het kadaster, zal worden geheven.

De leden, die zich tegen het ontwerp verklaarden, hebben de daarstelling van het kadaster in principe goedgekeurd; doch verlangd, dat hetzelve van alle abuizen mogt worden gezuiverd, alvorens verder te worden gepast; dat het derhalve ondoelmatig is reeds nu het kadaster in eene zoo ruime mate toe te passen, daar de kadastrale werkzaamheden voor herziening vatbaar zijn; dat men dus geen onvolmaakt werk moet vaststellen, voor en aleer de werkzaamheden der staats-commissie, benoemd voor het onderzoek van reclames, het kadaster zal gezuiverd hebben van die abuizen, welke in een zoo uitgebreid en zamengesteld werk onvermijdelijk zijn geweest; dat er zoo vele overdrevene schattingen, zoo veel onregelmatigheden, zulke onevenredigheden in de taxatien hebben plaats gehad; dat zelfs de helft der uitkomsten van het kadaster te heffen, tot onbillijke belasting van den eenen, boven den anderen, zou aanleiding geven; dat men zich naar het voorbeeld van het loopende jaar tot een vierde had moeten bepalen; dat de meerderheid der kamer ook destijds de voordragt der regering, om reeds toen de uitkomsten van het kadaster voor de helft toe te passen, had afgewezen, en men ook nu geene reden had, om, voor als nog, van dit besluit terug te komen.

De heer *Luyben*, die mede, op bovengemelde gronden, tegen het ontwerp gesproken heeft, verklaarde zich ook bij deze gelegenheid, tegen de heffing van 12 opcenten op de hoofdsom der grondbelasting, daar zulks den landbouw nog meer zou drukken. Ook hij erkende, dat de handel de voornaamste bron van bestaan hier te lande uitmaakt; doch daarvoor behoorde men niet den landbouw, [illegible] van nationaal volksbestaan, te drukken; dat men vooral bij de tegenwoordige [illegible] zen der granen, moeijelijk de mededinging met de buitenlanders kon volhouden; [illegible] onderwierp zich dus aan de aandacht der Regering om de buitenlandsche granen [illegible] een matig inkomend regt te belasten.

Z. Exc. de minister van Financien heeft, onder anderen, bij de verdediging der wet, gezegd, dat de regtvaardigheid en geregtigheid steeds de maatstaf van de handelingen der regering hebben uitgemaakt; dat de nakomelingschap zal oordeelen en beslissen, of hare pogingen en voorstellen niet gestrekt hebben om dat doel te bereiken; dat, welk ook de strijd der meeningen, of liever der belangen was, men zal moeten erkennen, dat de grondlast de billijkste en oudste last is; dat dien gelijkelijk in alle gewesten te doen heffen voorzeker het verlangen is en blijft zoo wel der Staten-Generaal, als der regering; dat de regering steeds alles aanwendt om dat doel te blijven aankleven, dat de eerste voordragt, om met weglating van alle opcenten, de grondbelasting geheel naar de uitkomsten van het kadaster te heffen, het bewijs van de onzijdigheid der regering oplevert, en dat toen deze voordragt de goedkeuring der kamer niet mogt verwerven, er niets anders overbleef, dan om te zien langzamerhand dit doel te bereiken; dat alle in te dienen reclames en geblekene misbruiken het onderwerp van de opzettelijke overweging der daartoe benoemde Staats-commissie zullen uitmaken; dat aan deze commissie ook de vertoogen der Provinciale Staten zijn onderworpen; dat indien men echter bij de schattingen de polderlasten in aanmerking wilde nemen, er nooit eenige gelijkheid van aanslag zoude kunnen bestaan, ja de gelijkmatigheid al meer en meer zou worden verwijderd, en voorzeker Holland daarbij geenen hoogeren aanslag zou bekomen; dat men geene vrees behoeft te koesteren, dat ¼ of ⅕ der te hooge schattingen zou worden geïnd, daar integendeel bij de regering en de Staats-commissie slechts eene stem bestaat, die namelijk, dat de taxatien inderdaad te hoog zijn opgevoerd; dat de regering op het standpunt staat, om zoo veel in haar vermogen is, de eendragt tusschen de onderscheidene deelen des rijks te blijven handhaven en bevestigen; dat zij gemeend heeft dit doel niet beter te kunnen bereiken, dan door het behoud en gedeeltelijke uitbreiding van het beginsel, en dat indien men daarvan afdwaalde, men den grond en maatstaf verliezen zou, waarop verder eenige aanslag zou worden gevestigd.

Geene der leden meer het woord vragende, verklaarde de voorzitter de discussien gesloten. Van de 51 tegenwoordig zijnde leden, hebben zich 30 voor en 21 tegen het ontwerp verklaard, zijnde hetzelve dus aangenomen en zullende onmiddellijk naar de Eerste Kamer worden gezonden.

De minderheid bestond uit de Heeren: *Kniphorst*, *Quintus*, *Ingenhousz*, *van Tuyll van Heeze en Leende*, *van Nagell*, *Sandberg*, *Bijleveld*, *Luyben*, *van der Gronden*, *Gockinga*, *van Swinderen*, *Cuijpers*, *Weerts*, *de la Court*, *Schimmelpenninck*, *Boddaert*, *van Rappard*, *Lemker*, *Dijckmeester*, *van Meeuwen* en *Sypkens*.

Waarna de zitting is opgeheven en op reces gescheiden tot den eersten Dingsdag na Paschen, zijnde den 1 April 1834.

LEEUWARDEN, *den 30 December.* De door de Staten-Generaal goedgekeurde wet tegen *de woelingen* heeft, bij besluit van Z. M. van den 20 dezer, kracht van wet bekomen.

Op eenige ingekomen verzoekschriften, om voorziening tegen de wanbetaling, welke thans bij de mobiele schutterijen dienende plaatsvervangers van velen der zoogenaamde commissionairs in plaatsvervangers ondervinden, heeft Zijne Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken de gouverneurs der provincien aangeschreven, om, ter voorkoming van dergelijke ongelegenheden voor het vervolg en ten einde aan de plaatsvervangers bij de mobiele schutterijen, even als aan die bij de nationale militie, eenen meer voldoenden waarborg te bezorgen voor de behoorlijke betaling der door hen bedongen gelden, voortaan geene andere plaatsvervangers voor de mobiele schutterijen aan te nemen, dan dezoodanigen, welke, door overlegging hetzij van authentieke, hetzij van voldoende onderhandsche contracten, bewijzen, in persoon met hen, wier plaatsen zij zullen innemen, of met hunne behoorlijk daartoe gevolmagtigden, omtrent de voorwaarden, waarop zulks geschieden zal, te zijn overeengekomen; bij welke contracten bepaaldelijk zullen behooren in acht genomen te worden de voorzieningen, die nopens de verzorging van de huisgezinnen der gehuwden, gedurende den diensttijd, reeds door Zijne Majesteit bij art. 2 van Hoogstdeszelfs besluit van den 28 November 1831 zijn genomen, als welke, zoo als van zelve spreekt, even als in het algemeen de geheele inhoud van het contract, aan de beoordeeling der gouverneurs en twee leden van gedeputeerde staten is en blijft opgedragen.

De zaak van den diefstal der diamanten van H. K. K. H. de Prinses *van Oranje*, zal bij het hof van assises, dat in Februarij aanstaande in 's Hage zitting heeft, behandeld worden. Naar men verneemt, is door het hoog geregtshof, kamer van beschuldiging, de persoon van *Carara*, ook *Polari* genaamd, naar dat hof verzonden, als hoofdschuldige aan braak en diefstal in het paleis van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, te Brussel.

Het getal der studenten, welke thans aan de hoogeschool te Leijden ingeschreven zijn, is, volgens opgaaf in den Studenten-Almanak, 745. Sedert de uitgaaf van den Almanak van 1833, hebben er 55 promotien plaats gehad, en zijn 27 kandidaten in de theologie tot het proponents-examen toegelaten geworden.

Ten gevolge van de aanhoudende zware regens en het stormachtige weder, zijn de rivieren in ons vaderland sedert verscheidene dagen over het algemeen buitengewoon gerezen, en hebben dezelve hier en daar schade aangerigt. Wij hebben weder de volgende tijdingen bekomen.

„ MONTFOORT *den 25 December.*

„ De laatste berigten nopens het water in deze streken (uit een bij ons ontvangen brief medegedeeld) schijnen in alle niet naauwkeurig geweest te zijn. Het water is in de gemeente van Willescop is wel niet over den dijk gestroomd, doch heeft in de stal en in het huis *de Pleijt*, aan den IJsselkant gelegen, gestaan.

„ Wat de sluis der vaart van Linschoten aanbelangt, deze bevindt zich in eenen zeer goeden staat, en had nog bij het hoogste water 40 á 50 duimen bot; en zoo er vrees had bestaan, dat de sluis had kunnen bezwijken, zoude men zich van noodbalken hebben kunnen bedienen; doch deze voorzorg is niet noodig geweest."

Uit Vianen schrijft men van den 24 dezer, dat het water der rivier de Lek door den aanhoudenden was wel aldaar tot eene aanmerkelijke, echter niet tot eene ongewone hoogte is gestegen; de rivier stond in vorige jaren aldaar hooger, zonder dat men echter voor de plaats eenig gevaar duchtte. Het water is echter steeds wassende.

Te Ooijen staan alle huizen, met uitzondering van die aan den dijk, onder water. Den 21sten was deze geheele gemeente overstroomd, en er waren eenige huisgezinnen met hun vee naar den dijk gevlugt.

In den nacht tusschen den 19den en 20sten dezer is de dijk van de rivier de Aa, in Groningen, doorgebroken ter breedte van 5 el, waardoor deze rivier zich op het binnenland van het Bellingwolder-kerspel heeft uitgestort.

In den avond van den 17 dezer heeft de storm uit het westen, met eene watershoogte van 2½ voet boven volzee, eene aanzienlijke schade aan de zeewering van de Hondsbosschen aangerigt. De zanddijk is, op meer dan ééne plaats, tot eene kruinsbreedte van slechts even 6 el afgenomen; de hoofden hebben insgelijks groote schade bekomen, en zijn hier en daar van de zeewering afgescheiden. Men is terstond begonnen met het aanvoeren eener groote hoeveelheid zand, om den dijk zoo veel mogelijk te herstellen. — Gelukkig was de wind bij den storm niet noordelijk, en het water niet buitengewoon hoog.

In den nacht van Woensdag is de ringdijk van den Bleiswijkschen polder bezweken en daardoor ook de rottekade ter lengte van 20 roede doorgebroken, zoo dat ongeveer duizend bunder lands van dien polder geheel onder water zijn geraakt. Deze ramp, waarbij echter gelukkig geen menschen noch vee omgekomen zijn, is buitengemeen groot, ook om de schade aan de rottekaden toegebragt, welke van wederzijden in de Rotte gestort zijn. Door heeren Dijkgraaf en Hoogheemraden van Schieland, die zich terstond naar de doorbraak begeven hebben, zijn zonder verwijl de maatregelen genomen, welke het meest geschikt in deze omstandigheden geoordeeld worden.

Door de *staats-courant* wordt, het volgende omtrent den staat onzer rivieren medegedeeld:

„ Volgens de gisteren en heden ingekomen berigten bleef het water op de boven-rivieren en op de Nederlandsche rivier-takken, nog gestadig wassende.

„ De doorbraak aan de rivier de Aa, in Groningen, is nader bevonden 30 ned. ellen breed en 3 diep te zijn; zijnde de Bellingewolder landen daardoor, ter hoogte van gemiddeld zes palmen, overstroomd. Men heeft gepaste voorzorgen ter wering van verdere onheilen en maatregelen tot het digten der doorbraak genomen.

„ Ook op andere punten hebben de rivier- en zeedijken aanmerkelijke schade geleden. Onder anderen is de Blankenhammer-zeedijk, in Overijssel, bij de jongste stormen zoodanig geteisterd, dat de ingezetenen, voor eene doorbraak beducht, hunne goederen reeds gepakt en sommigen met have en vee de vlugt genomen hadden. Men heeft echter het geluk gehad, daar den dijk te behouden; zoo als ook over het algemeen reden tot dankbaarheid bestaat, dat de hooge waterstand en de gestadige stormen tot nu toe geene groote rampen aan den vaderlandschen grond hebben doen ondervinden."

Uit Zeeland meldt men van Donderdag den 26 December: De doelmatig aangewen[illegible] de pogingen welke bij het ongeluk de corvet *de Comeet* overgekomen door het D[illegible]partement van de Marine te Vlissingen dadelijk in het werk gesteld zijn, zullen [illegible] men verneemt met een gunstig gevolg worden bekroond, alzoo men vertrouwt [illegible] vaartuig regtstaande te zullen krijgen en alzoo dien bodem te behouden. De Cor[illegible]ten *Medusa* en *Pollux* zijn ter reede van Vlissingen aangekomen, en [illegible] wegruiming van opgenoemden hinderpaal insgelijks in het dok dier stad [illegible]

## TIJD EN MENSCH.

Eeuwig rusteloos zonder toeven wentlen jaren weg in 't niet,
En des levens klok verkondigt morgengroet en avondlied.
Hoog en hooger tot de sterren stijgt het feestlied eeuwen lang,
Diep, ja tot in 't hart der aarde, klinkt koraal- en lijkgezang.

Ja, zoo is 't, hier wordt gejubeld, daar verrijst de bangste klacht;
Hier beschijnt ons 't helder zonlicht, daar bedekt ons duistre nacht;
Hier de rijke met zijn zegen, daar de bedelaar met zijn nood,
Hier genot en dubble voorraad, tranen daar en naauwlijks brood.

Gouden beelden zien wij blinken, prijken trotsche marmersteen,
Maar de maanden en de jaren wentlen om de graven heen;
Menschen komen en verdwijnen; aanvang, midden, einde en doel,
Alles deelt in 't groote treurspel aan het rusteloos gewoel.

Sta dan stil, en blik in 't harte, dat U vreugde en rouwe schiep,
Hoor aandachtig naar de roepstem, die U uit de sluimring riep.
Sta dan stil en regel wijslijk al wat ge in uw werkkring vondt,
O dan ziet gij kalm en moedig in 't gewoel der wereld rond.

Hoe de toekomst zich vertoone, of ze U krans en rozen breng',
Dan of zij den bittren alsem in uw levensbeker meng';
Zijt getroost, standvastig, wakker, beur steeds opwaarts 't vrije hoofd, —
Nooit ging eenig mensch verloren, die aan God en deugd gelooft.

31 *December* 1833.

## DAGBLADSCHRIJVERS.

### VEERTIGSTE KLASSE.

(*Uittreksel uit de* HISTORIE DER COURANTEN.)

*De* WRAAK *verteert mijn hart en steekt mijn ziel in brand;*
*Ach! uit dien vuurpoel braakt het gloeijend brein.... een* KRANT.

De *St. Pelagie* is voor 't grootste deel zoodanig eene Gevangenis in Parijs, of liever een gedwongen Logement, waarin booze Schuldeischers hunne onmagtige Schuldenaren plaatsen, meestal met dat gevolg, dat hunne wraakzucht bekoeld, doch de beurs nog meer benadeeld wordt. Er zullen dus vele kooplieden, winkeliers en andere handelaars zich bevinden, meent men welligt, wier balans altoos met een deficit sloot, doch neen, — deze vinden het nog al meest met hunne Crediteuren, daar het in dezer belangen is om hen zoo veel doenlijk op de proppen te houden. — — De logeergasten zijn dus meest Fransche hachjes, slampampers, losbollen en verkwisters, die nooit wonnen maar altoos verteerden, en zich even weinig om hunne schulden als om hunnen bijbel bekommerden. — Men treft er dus dikwijls ook nog al vlugge koppen aan, die in lief en leed de leus voeren van Napoleons Broeder: *Je me moque de tout le monde*, en ook hier zich het leven nog al aangenaam weten te maken. Toen onder anderen *Ouvrard* er zat, huurde hij er kamers, onder welke eene zaal was, alwaar hij als een Minister gehoor verleende. Men vereet, verdrinkt, verspeeld, verdanst, verzingt en verslaapt er dus den meesten tijd; en daar echter een Franschman altijd wat anders dan een degelijk mensch hebben moet, kwam men (ik meen in den verledenen jare) op den vernuftigen inval eene Courant te schrijven, ten opschrift voerende:

JOURNAL DE ST. PÉLAGIE.

Daar dit een bijzonder, doch geen geheel nieuw soort van Dagbladschrijvers was, heb ik ze tot de veertigste klasse moeten brengen, als behoorende tot het gezelschap van Nemesis, waaraan eene afzonderlijk rubriek is gesteld.

Het debiet, zegt men, is maar matig, want de Parijsche wereld heeft er zeer weinig belang bij; en wat bekreunt men zich ook om zulke voortbrengsels en zulk een menschensoort, die beiden tot het onkruid behooren; om zulke dierbare natuurgenooten, die steeds voetangels en klemmen leggen, waar door elk bijziende of goedhartige zoo vreeselijk geknepen wordt; en wie is er die niet vaak struikelt over en schade lijdt van losbollen en verkwisters?

De inhoud dezer Courant bestaat, gelijk natuurlijk is, hoofdzakelijk in jeremiaden en weeklagten, over de wreede Schuldeischers, die: tien duizendmaal barbaarscher dan Barbaren zijn. — Deze Despoten worden alzoo, waar mede zij juist niet zeer gecoëffeerd zijn, daarin naar het leven geschilderd, met naam, toenaam en bijnaam genoemd, — duchtig gehavend, ja zelfs voor schurken, afzetters, vagebonden, en alle dergelijke liefelijke en deugdverheffende epitheta en bentnamen meer, uitgemaakt. En toch worden de schrijvers niet wegens laster vervolgd. — Sommigen worden als woekeraars afgeschetst, en de gekerkerde jongelingschap waarschuwt de ligtzinnige jeugd voor hen. In dit opzigt kan zulk een anders armzalig blad nog nut doen. Men moet weten, dat er in Parijs een legio schraapzuchtige, hardvochtige Woekeraars zijn, die van den allerverwoestenden gelddduivel bezeten, als roofdieren azen op de beurs van jonge ligtzinnige menschen. Zij geven tegen hoogen interest geld, daarvoor wordt wissel of ander handelpapier genomen, krachtens hetwelk zij bij wanbetaling voor de Regtbank van Koophandel hen vervolgen; en dus daarna kunnen doen gijzelen. — Zij zorgen dat men als overtreders of als woekeraars nimmer vat op hen heeft; met de wet in de eene, en met eene afgeperste schuldbekentenis, waarin de hoofdsom door de rente is verdubbeld, in de andere hand, bedrijven zij ongestoord en ongestraft hunne misdaden. — Welk een ongeluk! — Nu, dat is in Parijs: het is dan toch hier beter, wij immers hooren ten minsten zeer zelden van zulke woekeraars: zoo eens een enkele keer, mag men iets gewaar worden, dat voor een brave koop- of rijkemans - conscientie maar half door den beugel kan; doch het zijn gelukkig uitzonderingen. Het Dagblad van St. Pélagie bewijst aan het publiek de gewigtige dienst, dat de namen dezer Zondaars en Fariseën openlijk worden bekend gemaakt en hun portret ten toon gesteld: en daar geene klagten, gelijk wij zeiden, hier tegen worden ingebragt, bewijst dit voor de regtvaardigheid van de schrijvers en de waarheid van den inhoud.

Nog dient deze Courant tot aankondiging der aangekomen nieuwe Logeergasten, even als bij ons de komst van hooge personagien in de Garnalen-doelen en elders wordt vermeld. — Ook worden de misbruiken in de inrigting gulhartig gegispt, maar de Directeur of Concierge wordt hoog geprezen; — dit kan uit het hart komen, doch het is welligt politiek.

Ten slotte dit. Vele liederlijke ligtmissen, slechte jonge lieden, opligters en bedriegers, die men ook wel in veertig klassen kan verdeelen, behooren tot het tal gevangenen, die hunne goedhartige schuldeischers, eerlijke winkeliers en meewarige handelaars geheel onverhoeds hebben geplonderd en van de huig geligt. Behooren deze ook tot de Redacteurs en Schrijvers, dan zoude eene sterke censuur noodig zijn, om het nut niet te verliezen en alleen het schadelijke te behouden.

De staatsgevangenen zullen weldra niet meer in de St. Pelagie geplaatst worden, en zij dus alleen voor schuldenaren bestemd blijven. — Deze verandering is lang gewenscht. Staatsgevangenen, bijzonder Schrijvers, als gaauwdieven te behandelen, is voor een Franschman ook ijsselijk. — Men stelt het zelf voor waarschijnlijk, dat de val der Bourbons is bespoedigd, doordien men de beide Schrijvers Fontan en Magallon in het tuchthuis te Poissy heeft doen zetten. — Ook Fontan was een Dagbladschrijver, maar wilde het volstrekt niet weten, daar dit zijn dichters-eer beleedigde.

v. L.

## 's WERELDS LOON.

(*Vervolg van No. 89*).

Een Profeet wordt in zijn Vaderland niet geëerd: maar buiten zijn Vaderland heeft ook nog al zijne bedenking, en velen, waaronder ook Defoe [illegible] schijnen in hun geboorteland ongeëerd te moeten blijven. — DANIEL DEFOE [illegible]

[illegible] dan de [illegible] meer duurzaam [illegible] heeft gedaan dan St. Nicolaas; want hij gaf hun een geschenk dat de kleine maagjes niet bederven kan, maar de zieltjes voedsel gaf. — Hij werd te Londen in 1663 geboren en was de schrijver van den eersten —

## ROBINSON CRUSOE.

Elk weet hoe vele Robinsons naar het model van dezen geknipt en ook verknipt zijn, dat wij hierover niet behoeven uit te weiden. Der Jeugd bewees hij een nooit te vergelden dienst, en gewis, denkt ieder, zal zijn loon ook groot geweest zijn. Doch helaas! van het ongeluk vervolgt, was zijn leven een bittere strijd op aarde; kommer en gebrek zijn dagelijks brood. Eerst had hij zich op den handel toegelegd, doch altoos den kreeftengang gaande, moest hij in 1692 met bankbreuk eindigen. Dan hij was geen gewoon bankroetier, want, hoewel arm, liet hij den roem na, dat hij zijn leven lang elken bespaarden penning aan de schuldeischers in vermindering der schuld vlijtig afbetaalde. — Van 17,000 pond sterling betaalde hij 12,000 pond af, — en waarvan? van het in het zweet zijns aanschijns verdiende schrijversloon en van letterkundigen arbeid! — Na zijne bankbreuk trad hij als staatkundig en satyrisch schrijver te voorschijn: maar nu had hij ook met een boos menschdom te kampen en aan zijne ellende was geen einde. — Haat en vervolging, ja zelfs gevangenis was zijn lot: sommige schriften mislukten, anderen werden onderdrukt, afgekeurd of verguisd, dezelfde, welke zijne navolgers met eer, geld en aanzien overlaadden. — Zijn *Robinson Crusoe* echter, dien hij in 1719 schreef, maakte veel fortuin. De Boekhandelaar Taylor kocht het Handschrift, nadat hij alle anderen afgewezen had, en won daaraan, zoo als men verhaalt, *duizend* pond st. — En de Auteur-zelf? Hij stierf, in weerwil men 210 geschriften van hem telde, in diepe armoede den 26 April 1731!

*Het Vervolg bij de eerste gelegenheid.*

I.

## VARIA.

„ In vroegeren tijd woonde men toch geen gastmaal bij, het mogt zijn in hoog aanzienlijke of in deftige burger-kringen, waar niet bij het nageregt beroemde dichtstukken of belangrijke rollen uit treurspelen, zelfs door de fatsoenlijkste vrouwen, werden opgezegd en naar de kunst voorgedragen, doch welk nuttig en geestverheffend bedrijf bij het latere geslacht plaats heeft moeten maken voor de *Lignolleaansche* schranderheid, in het uitvinden van den zin van *Garades* en meer andere Gallikaansche narren-tuig." (Dus WISELIUS in de Voorrede van zijn *Dichtbundel.*)

WISELIUS heeft gelijk, en wat nog het ergste is, als deze of gene jonge dame het eens waagt naar de oude wijze iets voor te dragen, dan trekken hare medgezellinnen den neus op, — niet om dat zij het niet zóó den kunnen, maar uit vrees dat men het bedrijf *affectatie* zal noemen.

Een Engelsch Reiziger verzekert dat de Grieksche Papa's zich met geweld hebben verzet tegen den invoer van aardappelen, omdat die vrucht de appel zou zijn, waarmede de slang moeder Eva verleid heeft.

Den 15 Aug. des jaars 1191, op Maria Hemelvaart, liet Richard Leeuwenhart, Koning van Engeland, nadat hij met Philip Augustus, Koning van Frankrijk en andere Vorsten Akkow in Palestina had ingenomen, 250, zegge tweeduizend vijfhonderd Turksche gevangenen nedersabelen. — De Turken hebben zich over die gruweldaad niet gewroken, welligt om de Christenen te beschamen.

In Lacedemonien was het gebruik van Gouden en Zilvere münten verboden: men spijsde openlijk en op gemeene kosten. In Rome verbood de wet van Archias aan de vrouwen veelkleurige stoffen en opschik, (zoals de tegenwoordige mantels der dames, b. v.) welke meer dan een halve once woog, te dragen.

Koning Philippus de Schoone bepaalde bij een edict van 1294, hoe vele kleederen ieder hebben mogt. Hertogen, Graven, Baronnen en hare Vrouwen vier; — Prelaten twee; — Raadsheeren drie, en zoo ieder naar zijn rang. — Bij groote maaltijden mogt men slechts tweederlei spijzen opzetten. Karel IX vermeerderde die in 1563 tot op zes, verbood echter, doorgaans geen soort van dezelve dubbel aanteregten.



*** Getrouwd:

Zwolle, Mr. C. H. S. VAN BOELENS, en
den 27 December 1833. J. F. RAMAER.

*Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeen als bijzondere kennisgeving aan te nemen.*

*** Getrouwd:

Leeuwarden, H. G. KORRE, *van Harlingen*, en
den 28 December 1833. G. KOUIANS SMEDING.

*** Heden verloste van eenen ZOON, BERNARDINA DE VRIES, Echtgenoot van J. J. GATSONIDES.

Schiermonnikoog, den 22 December 1833.

*Dienende deze, uithoofde van de moeijelijke correspondentie, tevens als bijzondere kennisgeving.*

*** Heden namiddag beviel van eene DOCHTER DOETJE SPOELSTRA, geliefde Echtgenoot van J. ALBARDA, Hz.,

Leeuwarden, den 23 December 1833. *Notaris.*

*Deze dient tot kennisgeving aan Familie en Vrinden.*

*** Heden namiddag omstreeks drie een twee uure verloste vrij voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, SJOERDTJE POSTUMA VAN RIENSTRA, geliefde Echtgenoot van H. VAN DER MEULEN.

Sneek, den 25 December 1833.

*** Heden beviel voorspoedig doch ontijdig van eenen dooden Zoon, MATJE STAAL, Echtgenoot van B. MEINDERSMA.

Leeuwarden, den 26 December 1833.

*Strekkende deze tot bekendmaking aan Familie en Bekenden.*

*** Wij geven door dezen gebruikelijken weg aan onze Vrienden kennis, dat ons heden, zoo voorspoedig als gelukkig een ZOON is geboren.

Ried, P. M. VAN DEN BERG.
den 26 December 1833. J. G. VAN DEN BERG, Geb. PONNE.

*** Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON T. CLOPPENBURGH, geliefde Echtgenoot van K. C. HOEKSTRA.

Hardegarijp, den 26 December 1833.

*** Mijne geliefde Echtgenoot E. M. SALVERDA, beviel heden zeer voorspoedig van eene DOCHTER. L. IJPEIJ.

Leeuwarden, den 29 December 1833.

*** Na de kort geleden achtervolgende smartelijk verliezen van mijne geliefde Echtgenoot, twee mijner lieve Kinderen en mijnen dierbaren Vader, ben ik heden weder in bittere droefheid gedompeld door het onverwacht verlies van mijn geliefd derde Kind, CATHARINA, in den ouderdom van bijna 11 jaren; aan de gevolgen van zenuwkoortsen.

De zalige Voorzienning zal alleen mijnen bedroefden toestand kunnen lenigen.

Harlingen, den 20 December 1833. B. F. LEEMKOEL.

*** Heden overleed, zeer onverwacht, in den ouderdom van ruim 23 jaren, mijne geliefde Zuster, MARIA HILLEGONDA CORNELIA FREIJER.

Leeuwarden, den 24 December 1833. J. F. W. FREIJER.

*Deze strekke tot algemeene en bijzondere kennisgeving.*

Heden morgen 8 ure overleed tot mijne, en mijner Kinderen en Behuwdkinderen innige droefheid, mijn geliefde Echtgenoot JOHANNES VAN DER VELDE, na een langdurig sukkelen en bijkomend verval van krachten, in den ouderdom van 64 jaren en circa 8 maanden. BELTJE DIRKS DIJKSTRA,

Bolsward, den 24 December 1833. Wed. J. VAN DER VELDE.

*** Heden overleed, tot onze groote droefheid onze [illegible] Vrouwe SOPHIA AGNES BEATRIX VAN VOSS, Weduwe van Wijlen den Heer MARTINUS BOURICIUS VAN IDSINGA. [illegible]

Heerenveen, W. L. BOURICIUS VAN IDSINGA.
den 25 December 1833.

*Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving* [illegible]